

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КРЕМЕНЧУЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ТЕХНОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ПОГОДЖЕНО
Науково-методичною радою
протокол №1 від 20.08.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
протокол №1 від 27.08.2025

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству та жорстокому
поводженню зі здобувачами освіти в
Комунальному закладі вищої освіти «Кременчуцька
гуманітарно-технологічна академія»
Полтавської обласної ради

Введено в дію
наказом директора №145/од
від 27 серпня 2025 року

Директор

Олена КРУПІНА

Кременчук
2025

Положення
про запобігання та протидію насильству та жорсткому поведженню зі
здобувачами освіти

I. Загальні положення

1.1. Дане Положення регулює питання організації захисту здобувачів освіти від різних форм насильства та жорсткого поведження в Комунальному закладі вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради (далі – Положення). Це Положення розроблено на основі Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поведження з дітьми, затвердженої Кабінетом Міністрів України «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поведження з дітьми» від 4 червня 2025 р. № 658, Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорсткого поведження з дітьми», постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті»; від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 28.07.2021 № 775 «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорсткого поведження», наказів Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»; від 28.12.2019 № 1646 «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».

1.2. Положення визначає єдину систему дій у Комунальному закладі вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради (далі – Академія), спрямовану на створення безпечного середовища, вільного від будь-яких форм насильства та жорсткого поведження зі здобувачами освіти.

1.3. Дія цього Положення поширюється на всіх працівників Академії, здобувачів освіти, їхніх батьків або інших законних представників.

1.4. Усі працівники Академії зобов'язані ознайомитися з цим Положенням під підпис та неухильно дотримуватися його вимог у своїй діяльності.

1.5. Основні терміни вживаються у значенні, наведеному в Сімейному кодексі України, Законах України «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», інших нормативно-правових актах:

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю. Домашнє насильство – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Види насильства:

- Економічне насильство - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

- Психологічне насильство - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, з спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

- Сексуальне насильство - форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;
- Фізичне насильство - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.
- Булінг (цькування) – психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

II. Мета та завдання Положення

2.1. Метою Положення є забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та протидії насильству, створення в Академії атмосфери нульової толерантності до будь-яких проявів жорстокого поведження зі здобувачами освіти.

2.2. Основними завданнями Положення є:

- запровадження чіткого порядку дій працівників Академії, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поведження зі здобувачами освіти;
- формування у працівників відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поведження зі здобувачами освіти та обов'язку захищати здобувачів освіти від насильства та жорстокості;
- поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поведження зі здобувачами освіти у всіх сферах діяльності;
- поширення культури ненасильницької комунікації та поваги до гідності здобувачів освіти;
- забезпечення оперативного інформування уповноважених органів (Національна поліція, служба у справах дітей та сім'ї) про виявлені випадки насильства.

III. Основні заходи із запобігання та протидії насильству

3.1. Превентивні заходи:

- інформування здобувачів освіти, батьків або інших законних представників здобувача освіти, працівників Академії з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти через розміщення інформаційних матеріалів (плакатів, буклетів) про види насильства, шляхи захисту та контакти служб допомоги на стендах та на офіційному веб-сайті Академії;
- проведення оцінки ризиків насильства та жорстокого поводження в освітньому середовищі Академії та вжиття заходів для їх усунення або мінімізації;
- врахування ризиків насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти під час прийому на роботу працівників, зокрема проведення співбесід та перевірок відповідно до законодавства;
- заповнення форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо здобувача освіти (Додаток 1);
- ведення обліку повідомлень про випадки насильства у Журналі реєстрації внутрішніх інцидентів (Додаток 2);
- проведення анонімних опитувань серед здобувачів освіти для моніторингу психологічного клімату в колективах (Додаток 3).

3.2. Заходи із виявлення та реагування:

- створення доступних та безпечних каналів для повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження (скринька довіри, електронна пошта, контактний телефон відповідальної особи);
- забезпечення негайного та оперативного реагування на кожне повідомлення (заяву, скаргу) про випадки насильства або жорстокого поводження зі здобувачами освіти.

3.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності:

- організація навчальних тренінгів, інших навчальних заходів для працівників з питань розпізнавання ознак насильства, методів ненасильницького спілкування та надання першої психологічної допомоги;
- проведення інформаційних занять для здобувачів освіти щодо їхніх прав, способів захисту, безпечної поведінки, контактів для звернення;
- залучення батьків, інших законних представників до просвітницьких заходів (батьківські збори, семінари, розповсюдження інформаційних матеріалів).

3.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

- регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

- збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування здобувачів освіти, батьків, персоналу);
- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню).

3.5. Заходи з інформування:

- розміщення у доступних місцях для здобувачів освіти та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

IV. Повноваження та відповідальність

4.1. Директор:

- затверджує Положення, ознайомлює з ним усіх працівників до початку їх роботи, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи зі здобувачами освіти, забезпечує його оприлюднення, є відповідальним за його реалізацію та здійснює контроль за його виконанням;
- може призначити відповідальну особу за координацію роботи із запобігання та протидії насильству;
- розглядає усні та письмові повідомлення про випадки насильства протягом однієї доби з дня надходження;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження, невідкладно (не пізніше однієї доби) повідомляє уповноважений підрозділ Національної поліції та службу у справах дітей та сім'ї;
- забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для здобувачів освіти, батьків або інших законних представників здобувачів освіти, працівників з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню зі здобувачами освіти;
- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження зі здобувачем освіти, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;
- взаємодіє з іншими суб'єктами соціальної роботи для комплексного реагування на випадки насильства (службами у справах дітей, центрами соціальних служб, іншими закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами).

4.2. Працівники Академії зобов'язані:

- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження зі здобувачем освіти, негайно вжити заходів для припинення протиправних дій;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- негайно повідомити про інцидент директора (або відповідальну особу);

- зафіксувати випадок у первинному повідомленні;
- дотримуватися конфіденційності щодо отриманої інформації.

V. Механізм повідомлення про випадки насильства та реагування

5.1. Академія інформує здобувачів освіти та їх батьків або інших законних представників здобувачів освіти, всіх працівників про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки.

5.2. Академія забезпечує функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства:

- усні та письмові звернення до директора, відповідальної особи, працівників;
- електронні листи на офіційну пошту закладу освіти;
- повідомлення через скриньку довіри (можливо анонімно).

5.3. Усі повідомлення, незалежно від форми подання, реєструються відповідальною особою або директором у Журналі реєстрації внутрішніх інцидентів.

5.4. Директор розглядає повідомлення протягом **однієї доби**.

5.5. У разі підтвердження інформації про насильство або жорстоке поводження, директор невідкладно, але не пізніше однієї доби, письмово повідомляє про це:

- батькам або іншим законним представникам здобувача освіти (крім випадків, коли батьки або інші законні представники здобувача освіти є її кривдниками)
- письмово уповноважений підрозділ органу Національної поліції;
- службу у справах дітей за місцем проживання/перебування здобувача освіти;
- вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779).

5.6. Академія реагує на випадки булінгу (цькування) в межах повноважень, передбачених Порядком реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 28 грудня 2019 року № 1646, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 р. за № 111/34394

VI. Вимоги до працівників та політика найму

6.1. Відповідно до статті 10 Закону України “Про охорону дитинства”, до роботи зі здобувачами освіти в Академії не допускаються особи, інформацію про яких

внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

6.2. Під час працевлаштування кандидатів на посади, що передбачають контакт зі здобувачами освіти, проводиться співбесіда, яка може включати питання ситуаційного характеру щодо реакції на прояви агресії та жорстокості з метою виявлення схильності до насильницької поведінки.

VII. Правила безпечної взаємодії зі здобувачами освіти

7.1. Працівники Академії повинні уникати фізичного контакту зі здобувачем освіти, якщо він не є необхідним для освітнього процесу (наприклад, у хореографії, спорті).

7.2. Якщо фізичний контакт є необхідним, він має відбуватися коректно, за згодою здобувача освіти (якщо дозволяє вік) та, за можливості, у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу здобувача освіти.

7.3. Неприпустимою є будь-яка поведінка працівників, що може бути розцінена як приниження, залякування, образа здобувача освіти, включно з використанням тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, образливими коментарями чи покараннями.

VIII. Інформування щодо питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти

8.1. Академія розробляє та/або поширює інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження зі здобувачем освіти шляхом:

- розміщення на інформаційних стендах,
- розповсюдження серед працівників, здобувачів освіти, їх батьків або інших законних представників здобувачів освіти у формі буклетів (листівок);
- надсилання через батьківські, студентські групи в месенджерах,
- розміщення на офіційному веб-сайті та сторінці у соціальних мережах;
- проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників здобувачів освіти.

8.2. Академія забезпечує інформування працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти (далі — інформування), що передбачає такі напрями (теми):

- розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;
- методи профілактики булінгу серед здобувачів освіти;

- використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
- надання першої психологічної допомоги здобувачам освіти, які постраждали від насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;
- порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
- дотримання правових норм щодо захисту здобувачів освіти від насильства;
- алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження зі здобувачем освіти.

8.3. Інформування здійснюється шляхом:

- проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;
- інтерактивних тренінгів для здобувачів освіти з розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;
- проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають здобувачам освіти дізнатися про способи захисту порушених прав;
- впровадження занять за типом діяльності суб'єкта роботи зі здобувачами освіти з питань безпечної поведінки, прав здобувача освіти та медіації;
- співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;
- організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);
- використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування здобувачів освіти у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в освітньому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої суб'єктом роботи зі здобувачами освіти, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

8.4. Для проведення інформування здобувачів освіти, батьків або інших законних представників здобувачів освіти, працівників суб'єкта роботи зі здобувачами освіти можуть залучатися експерти, фахівці, зокрема представники органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, надавачів соціальних послуг, інших закладів вищої освіти,

а також психологи, соціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій.

VIII. Прикінцеві положення

8.1. Це Положення набуває чинності з моменту його затвердження наказом директора і діє до затвердження нової редакції.

8.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за наказом директора.

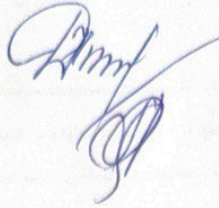
8.3. Контроль за виконанням цього Положення покладається на директора Комунального закладу вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради.

ПОГОДЖЕНО:

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

Юрисконсульт

Наталія ДЕНЬГА

Анна ЛОЗЕНКО

до Положення про запобігання та протидію насильству

ФОРМА

первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо
здобувача освіти

Дата події або виявлення: ____ ____ 20__ р.

1. Інформація про здобувача освіти:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік здобувача освіти: _____

соціальний статус (за потреби):

- дитина з інвалідністю;
- дитина-сирота;
- дитина, позбавлена батьківського піклування;
- інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

_____.

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку здобувача освіти:

- тілесні ушкодження;
- страх, уникання контакту;
- розповіді про образи/тиск;
- інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

- поінформовано відповідальну особу закладу;
- поінформовано батьків/інших законних представників;
- поінформовано службу у справах дітей;
- поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;
- інше: _____.

(підпис особи,

яка заповнює первинне повідомлення)

_____ (дата)

Додаток 2

до Положення про запобігання та протидію насильству

ФОРМА
реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат**	Підпис відповідальної особи

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?
 так, завжди;
 інколи;
 ні.
2. Як до тебе ставилися дорослі?
 з повагою;
 байдуже;
 іноді грубо або несправедливо.
3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?
 так;
 ні.
4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?
 так;
 ні.
5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?
(відкрите поле)

***Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.**
